Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

ILLUSTRERADT

Utkommer hvarje Söndag. ...der 1 Rdr. Bco

Enkla. No. 8 sk. Bco

SÖNDAGS MAGASIN.

No. 1 Götheborg. Söndag d. 4 April 1847. 1 Qvar.

Salomon Heine

Betty Heine.

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

Salomon Heine och ha[illegible]'stelse i Hamburg.

Der, hwareſt penningen är [illegible] ämänna mätt[illegible]ocken, ed hwilken man mäter memniſowärdet; den wågſkål, i hwilken man kaſtar de särſkildta medlemmarne af ſamfundslifwet och ſälunda ända till uns och gran med torr kalkhyleringsluſt beſtämmer deras wigt, — der, hwareſt rikdomen är förnämſta förtjenſten, är det ett ſällſynt fenomen, att någon gladt och högſint förſakar det timliga goda. Ifrån denna ſynpunkt högaktade wi alltid på det uppriktigaſte Salomon Heine, ſom war Hamburgs på en gång rikaſte och meſt wälgörande man. De ſummor, hwilka han under loppet af ett långt, af lyckans genius omhuldadt lif uppoffrade på ädla handlingar af mångfaldiga ſlag, ſkulle i och för ſig betraktade bilda en anſenlig förmögenhet, äfwen om man aſſer blott dem, ſom för werlden äro bekanta. Den högtidliga inwigningen af det på Heines bekoſtnad uppbyggda israelitiſka ſjukhuſet den 7 Sept. 1843 ledde ånyo den allmänna uppmärkſamheten och aktningen på den man, ſom genom handlingar af ſorgfärdad werkſamhet ſtädſe wiſade att guld och hjerta ej alltid uti lifwet ſtå till hwarandra i disharmoni.

Salomon Heine tillhörde den tämligen inſkränkta kretſen af Hamburgs offentliga karakterer. Hos honom concentrerade ſig inſyntandet af wårt förſta europeiſka penningkunniga Bankirshus och den inflytelſerikaſte auktoriteten på Hamburgs börs. Wi tro i öfrigt att denna ädla, redliga och kraftiga natur ſkulle under hwilka förhållanden ſom helſt haſwa utpreglat ſig till betydelſe. Sannt är att Heine ej utan lyckans medwerkan kom till höjden af ſin ſtällning, men icke deſto mindre hörde han till de afundswärda dödliga, hwilka om ſig kunna ſäga, att de med egen hand timrat den farkoſt, uti hwilken de med ädel ſtolthet beſegla lifwets haf. Karakterer af denna art antaga oſta en barock, ſällſam färg. Den ſå rigtiga ſjelfkänſlan ſlår icke ſällan om till öfwerſkattning De wiſa ſig ojemna, ſwårſattliga, hetlefrade, embytliga i det brokiga ſpelet af deras lynnes egenheter, de haſwa många ſkarpt framſtående ſidor och ojemnheter — egenſkaper, ſom ej kunna förwåna, om wi framtränga ända till deras källa. Äfwen Heine war icke fri derifrån, och blef ſälunda icke ſällan från enſkildta håll föremål för en ſkef uppfattning och ett felſkt bedömmande. Wi förklara detta ſwaga, enſkildta motſtånd emot den allmänna öfwertygelſen för ſå mycket mer naturlig, ſom wi häntyda derpå, för hwilka obehag och mißthydningar en man dagligen måſte warit utſatt, ſom för mängen ſyntes identiſk med en offentlig wälgörenhets kaſſa.

Salomon Heine föddes i Hannover 1767. Lycka [illegible]g ej wid hans wagga. Den ſom en gång ſkulle komma att [illegible]a miljoner lemnade wid 17 års ålder ſin födernestad med 16 [illegible]os-ſchen på ſickan. Den unga lyckſökaren wallfärdade på wi[illegible]och förluſt till Hamburg. Han hade der hwarken anförwandter [illegible]ller gynnare och wänner, men mod i hjertat och förſtånd i hufwudet. Hans kunſkaper inſkränkte ſig till ſkrifwa, räkna och läſa. Emellertid war Hamburg då ändtligt mer än nu förtiden den egentliga orten för att inom kort tid tillförſäkra den merkantila handlingskraften, den ſlitiga oförtrutenheten, den israelitiſka ſpekulationsandans ſkarpblick och elaſticitet de lyckligaſte reſultater. Heine ſann förſt ſin utkomſt på det wid denna tid betydande Poyertſka bankirskontoret. Han lemnade detſamma för att aſſociera ſig med en wärelkmäklare, hwars ſon, den förtjenſtfulle ordföranden i Hamburgs handelsdomſtol, Dr Halle, har till maka Heines enda, ännu leſwande dotter. Sednare uppträdde Heine ſjelfſtändigt i werel-mäklareaffärer och hade alltid ſin werkſamhet, ſin rörlighet och ſitt redliga handlingsſätt att tacka för den bäſta frukt, det allmänna förtroendet; ſin öppna allwarliga karakter, för den warmaſte och uppriktigaſte högaktning. År 1797 lade Heine genom det i förbindelſe med hans affärswän Heckſcher etablerade bankirshus, hwilket ſednare upptog Lewin Hertz och Jacob Oppenheimer, grunden till ſin följande financiella ſtorhet. Huſet bibehöll ſig, dock med alltid ſtigande anſeende, till år 1818, då aſſociationen upplöſtes och Heine enſam med en förmögenhet af mer än en million trädde i ſpetſen för affärerna. Ifrån denna tid utwecklade ſig mannens hela märkwärdiga ſpänſtighet, raſtlöſa ſlit, hans aldrig irrande ſkarpynthet och denna ſällſamma förening af djerf ſpekulationsluſt och lugn beſinning, ſom i den närwarande handelswerlden är föremål för både förwåning och afund. Mångfalden af Heines handelsföretag kunde blott jemföras med den lyckliga framgång, ſom öfwer allt krönte dem. Baſen, på hwilken denna mångartade werkſamhet hwilade, blef allt faſtare och ſolidare. Firman: Salomon Heine wann ſlutligen ett europeiſkt rykte. Han ſtod, hwad kredit och aktning beträffade, på ingen handelsplats i werlden, efter huſen Rothſchild, Baring, Aguado, Eſkeles, Sina och dylika. Deß imponerande ſtällning ſkakades ej en gång af den financiella jordbäfningen 1825, ſom, utgången från London, ſtörtade i Hamburg Goldſmith och ſl., i Frankfurt två de förſta Bankirer, i Berlin den rike Beneche och öfwer hela Tyſkland lät djupt känna ſina ſorgliga följder. — "Har något händt," frågade Salomon Heine, för ett ögonblick förwånad, med ſin lugna, glada ſinnesart. Och ſedan grep han i ſickan och hwad han derutur uppdrog, war tillräckligt att bewara flera wacklande Hamburgerhus från fall och att för andra, ſom ſåge ſig genom kataſtrofen förlorade, göra det hårda ſlaget mindre känbart. Här wore kanſke rätta ſtället att uppräkna en rad af de ädlaſte handlingar, ſom om denna ſällſynta man äro oß bekanta, af hwilka många, berättade efter naturen af deras utöfning, ſkulle ſynas lika orginella, ſom de ädagalägga äkta humanitet, den högſintaſte känſla och den renaſte menniſkokärlek. Rummet tillåter oß emellertid blott widröra en-

GÖTEBORGS UNIV[illegible]BIBL

DROTTNING VICTORIA såsom MAKA och MOR.

"Törs jag anhålla?" — "Mycket gerna" —
"Hvilket behag i dessa anletsdrag!"

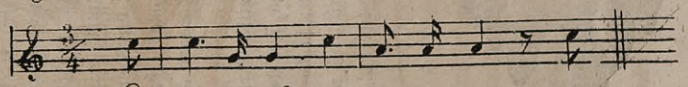

Ein frei-es Le-ben führen wir, ein

skildta, mest framstående omständigheter, som icke allenast förtjena samtidens tacksamhet och deras, som deraf blifwit delaktige, utan ock åt den ärade mannen skola förwärfwa efterwerldens wälsignelse och hugkomst. Till minne af sin uti Italien i sina ynglingaår aflidne, allmänt saknade son, Herman Heine, stiftade den djupt förjande fadren en understödskassa till förmån för israelitiska handtwerkare och för att tillförsäkra de fullkomligt obemedlade ibland dem en möjlig utkomst för lifwet. Hundra tusen Mark b:co och räntorna af en ryff statsobligation på 40,000 Rubel anslog den förträfflige mannen för detta ändamål. Inrättningen är i wilkoren för sin werksamhet så skarpsinnigt och ändamålsenligt organiserad, att deß ursprungliga fond förökar sig i samma mån, som de förskott wära, hwilka utdelas. Dessas minimum är 2000 Mark b:co, deras maximum 5000; den som behöfwer understöd sätter twå säkra borgesmän och betalar twå procent i ränta. Dessa läggas till kassans grundkapital och sålunda ser densamma sig i stånd att i fråga om understöd alltid kunna öfwerstiga antalet af de beräknade summorna. Den nämda inrättningen är till förmån endast för innewånare af israelitiska trosbekännelsen. Detta blott så länge tills i en framtid fullkomlig borglig likställighet inträder mellan judarne och de kristne; så snart denna tidpunkt inträffar, skall för åtnjutande af förmåner genom Heineska inrättningen ingen åtskildnad göras på trosbekännelse. Hwarföre så är anordnadt, behöfwer wäl ej upplysas; deremot wilja wi tillägga, att Sal. Heine wid sin storartade wälgörenhet aldrig hade i sigte Kristen eller Jude, utan blott menniskan, den hjelpbehöfwande brodren. Sålunda gaf han de ansenligaste summor till anläggning af kristliga kyrkor och skolor. När en församling för några år sedan wille anlägga en ny skola och för detta ändamål föranstaltade en offentlig kollekt, wände de sig först till S. Heine, med anhållan att han måtte börja subskriptionslistan. Heine anmärkte, att det skulle taga sig illa ut, om han som Jude stode i spetsen, och bad de utskickade att först wända sig till några af de mest bemedlade af Hamburgs Kristna innewånare, men wänta af honom resten af de till byggnadsföretaget nödwändiga medlen. Listan wandrade så af till en af Heines grannar, hwilken, underrättad om Heines löfte, tecknade sig för halfwa summan, med dessa ord: "af kristlig kärlek." Sedan kom paperet åter i Heines händer och denna undertecknade den andra hälften af byggnadskapitalet med anmärkningen: "af judisk kärlek."

(Slut följer.)

Kärleken — en Bok.

Man skrifwer nu 1847 — och ändock wet man ej rätt, hwad kärleken är. Det är med den, som med mången sjukdom, — man kan trots all erfarenhet och lärdom icke bewisa, om den är en miasma eller ett kontagium.

Poeterna säga att kärleken är en planta, men de äro ej eniga om, hwad slags planta det är. Några påstå att det är en törnros, andra att det är en moßros; — angående taggarne äro de fullkomligt ense.

Jag deremot påstår att kärleken alldeles ej är någon blomma; utan att den är en — bok.

Ja, kärleken är en bok, som den store mästaren ofwan stjernorna har utgifwit till förmån för sina skapelser, en Biblia Polyglotta i alla språk, en Vulgata, som förstås och helig hålles af alla folk i alla Zoner. Kärleken är en abc-bok, hwaraf menniskor kunna lära att stafwa, en premiebok för alla jordens barn, en klassiker cum notis variorum.

Denna bok är sammanfattningen af alla wetenskaper, med undantag af den mathematiska. Ty kärlek och mathematik äro antipoder.

De största kännarne af denna bok äro fruntimmerna, ty de äro häruti:nan födda till professorer; wi män äro bara kandidater, som sitta på lifwets långa skolbänkar och låta kärlekens gyllene bok kommenteras från det qwinliga hjertats katheder.

I professorer i de höga wetenskaper, huru litet liknen I de älskwärda professorinnorna! I innehafwen edra professorat blott som en personlig tjenst; kärlekens professorat deremot är ett allodialgods för qwinnorna; och till och med i den högsta ålder taga de ej afsked med pension. Man frågade en gång en åttioårig dam i hwilken ålder fruntimmerna upphöra att älska. Jag wet det ej, swarade hon; — derom må ni tillspörja de gamla. Så är det med qwinnorna; deras födelse- och dödsdag äro de twå blanka bladen, som finnas i begynnelsen och slutet af kärlekens bok; deras öfriga lefnadsdagar äro de tryckta bladen uti densamma.

I fråga om bandet — troheten, i hwilken kärleken bör wara inbunden — har boken undergått många förändringar. Först blef den bunden i pergament; sedan i skinn; så började papersband och sist brocherades den helt simpelt. I wår tid tycker man mest om de obundna. Så förändras tiderna!

Drottning Victoria såsom Maka och Mor.

Alexandrine Victoria I, drottning öfwer det förenade riket Storbrittannien och Irland, föddes den 24 Maj 1819, besteg thronen den 20 Juni 1837, förmäldes med Prins Albert af Sachsen-Coburg-Gotha den 10 Febr. 1840, födde den 21 Nov. 1840 Kronprinsessan Victoria, den 9 Nov. 1841 Prinsen af Wales, den 25 April 1843 Prinsessan Alice, den 6 Aug. 1844 Prinsen Alfred Ernst och den 25 April 1846 Prinsessan Helena. — Den teckning af hennes lif, wi härmedelst meddela, har åtminstone den förtjensten att wara sann och likwäl lända sitt höga föremål till ära.

Det gifwas länder, i hwilka herrskarwärdigheten utgör det högsta priset och tillfaller den, som wet att tillskansa sig detsamma. I andra åter är fursten en genom födelsen sjelfskriswen härförare och står i egen person, i likhet med en fältherre, i spetsen för sitt folk. I England är hwarken det ena eller det andra händelsen. Der intager konungawärdigheten den första platsen, utan att dock wara bunden wid befälshafwarens åliggande. Blott ministrarnes magt står öppen för äregirigheten; de hafwa ock den egentliga ledningen af staten. Den politiska kampen och striden afgöres i smärre kretser; konungathronen är undanryckt deß torneringar. Att i lugn innehafwa den och att låta allt öfrigt fritt kämpa derutom, är deß innehafwares uppgift. Derföre kunna ock qwinnor innehafwa denna thron, derföre kan af samma orsak ej heller Victoria der uträtta något stort.

För henne återstår en skönare uppgift: hon kan wara ideal af maka och mor. — Hwem kan neka att ju gift och läkmedel öfwerwäldiga menniskokroppen, att icke hälsa och sjukdom omstämma själen? Hwareft nöden framsträcker sin förtorkade hand, hwareft behofwet fjättrar själ och ande, huru skall der det skönaste och ädlaste i menniskonaturen komma till utweckling och frukt? Men werkar allting tillsamman för att bilda och rena lifwets atmosfer, frambjuder sig öfwer allt det, som i sitt slag eger den högsta fullkomlighet: då kan i en krets full af ljus och färg, af toner och doft, så att jorden ej har dem renare och skönare, den högsta grad af utbildning och utweckling uppnås, upphöjd öfwer hwarje störande inwerkan och hwarje menlig omgestaltning.

Och hwar är en ståndpunkt, som i sådant afseende kan förliknas med ställningen af Englands thron? Hwad werlden har att bjuda är här tillgängligt. Alla werldsdelar bringa densamma sina skatter. Intet behof, ingen saknad grumlar der lifwets klara ström; i ädel frihet kunna alla krafter der utbilda sig. Hwar wore harmonie och jemnmått att söka, om ej i en sådan krets!

Dessa företräden i sin ställning har drottning Victoria städse ådagalagt. Fast och lugn i alla förhållanden, till hwilka hennes ställning som herrskarinna förer, lefwer hon naturtroget, helt och hållet för sin kallelse som maka och mor. I skönaste harmoni framgår hennes lif. I sin blomstrande ungdom har hon räckt hand och hjerta åt en herrlig tysk yngling af ett ädelt hjerta och bildad själ, sin barndoms käraste. Älskliga barn gruppera sig kring de lyckliga föräldrarne. Deras familjlif är ett mönster, en föresyn för hela engelska folket, hwilket framför hwarje annat uppskattar denna timliga lycka och äfwen njuter den.

Detta glada och rena lif är dock ingalunda enformigt. Menskliga swagheter och jordiska ofullkomligheter förja nog derför, att det ej ens fattas henne anledningar till pröfning och luttring. Drottningen har warit utsatt för förnyade försök att från henne aflägsna wänner, som äro henne kära, att undandraga henne den omgifning, wid hwilken hon want sig, och i deß ställe framskjuta personer, som ej ega hennes tillgifwenhet. Redan innan Prinsessan Victoria hunnit till mogen ålder sökte man att beröfwa hennes mor allt inflytande på sin dotters uppfostran och att undantränga de af henne tillsatta frisinnade lärarne genom anhängare af Torrypartiet. Blott konungens hastiga död och hennes egen thronbestigning räddade den adertonåriga prinsessan från umgänget med en hofstat, den man utwalt och welat påtwinga henne. Ett torryministerium åstundade af henne uppoffringen af hennes käraste qwinliga omgifning, och hennes wägran åstadkom blott årslånga partistrider, som först ändade med hennes käraste rådsherrars nederlag och tillbakawisning. De mot magten fiendtliga åtnöjde sig wäl nu med mildare betingningar, dock sparade man den unga furstinnan ingalunda uppoffringen af enskildta wäninnor. Partihatet antastade till och med hennes rykte, och innan kärleken till Prins Albert och hennes bekantskap med honom sedan ungdomen war bekant, utbredde hennes motståndare de mest ogrundade berättelser, bland hwilka den om ett förtroligt förhållande till den i Ostindien anställda Lord Elphinstone war den mest bekanta. Genom gläntande hyllningar, hwilka man flitigt egnade enkedrottningen, sökte man framställa i så mycket starkare kontrast den affigtliga bristen på uppmärksamhet mot den unga herrskarinnan. Stoltheten hos qwinnan och drottningen sårades genom Parlamentets förwägran att bewilja hennes utkorade och älskade rang näst efter henne, likfom den småaktiga nedsättningen af det för honom åskade årliga understödet af 20,000 P. St. Det alltid förnyade uppdykandet af wanfinniga älskare war mindre beswärligt än löjligt; men farligt war det politiska raseriet, som flera gånger wäckte harm och förbittring emot drottningens person. Ömmast rördes hennes ädla hjerta genom en hoffröken, Flora Hastings, död. Dennas sjukdom hade genom kroppens wanställning uppwäckt misstankar mot drottningen, hwilken af sina belackare så nedswärtades, att all godtgörelse, som hon lät det olyckliga offret af en oförskyld willfarelse komma sig till godo, icke syntes tillräcklig.

Dock, sådana moln förmå wäl för ögonblicket kasta sin skugga öfwer den ädla drottningens sinne, men ej i längden nedtrycka det. För torypartiets hat hålles hon fullt skadeslös genom folkets kärlek, som wid hwarje tillfälle ger sig rikligt tillkänna, och hos intet folk hafwa offentliga ärebetygelser så högt wärde, som i England, ett land, som mindre än något annat är tillgängligt för enthusiasmens hänförelse, och hwarest de mest motsatta sinnesstämningar wåga göra sig gällande. Derifrån ock den engelska drottningens uppfostran till ett lugn, en fasthet, som med all medfödd mildhet och wänlighet omisskännbart utpräglar sig i hennes drag.

Populära betraktelser öfwer Månen.

Månens yta är wida mer sönderstyckad än jordens. Der finnas berg, som äro mycket högre än wår planets, och som, då månens diameter blott utgör fjerdedelen af jordens, äro i mån deraf fyra, fem gånger högre än jordens. Ett af dessa berg, som är 25250 fot högt, har man kallat Leibnits; nära intill detsamma ligger ett annat, kalladt Dörfel, hwars höjd bestiger sig till 25000 fot. Somliga af dessa berg bilda, olikt jordens berg, stelt uppstigande kägler; en stor del af dem äro förenade till långa bergskedjor, af hwilka man ganska tydligt urskiljer twenne, kallade Kopernicus och Keppler. Ett ganska eget förhållande är det med de så kallade ringbergen i månen. De bestå af cirkelformiga, wanligen ganska regelmässigt bildade insänkningar i månens yta, här och der så stora, att de ej fällan hålla flera mil i genomskäring. Rundt omkring äro de omgifna med en hög, wallformig infattning, och bilda på detta sätt en oerhörd kittel, ofta af 20,000 fots djup, på hwars botten ett nytt kägelformigt berg höjer sig. Man observerar synnerligast twenne sådana, den ena 12000 fot djup och åtta mil bred, den andra af ännu större, obestämda dimensioner. För jordinnewånarnes ögon gifwa dessa ringberg en oändligt storartad anblick. Man ser der sådana swalg, till omfång som hela provinser hos oss. Här skulle man kunna bygga amfitheatrar och Coliseer, mot hwilka Grekernas och Romarnes woro en lekfak, theatrar, som kunde rymma jordens samtliga innewånare såsom åskådare.

Efter denna beskaffenhet hos månens yta är det högst sannolikt att wulkaniska werkningar omgestaltat den. Astronomen Schröter har genom de skarpsinnigaste beräkningar ådagalagt, att massan af bergen motswarar ringbergens fördjupningar. Härafslutar man, att en tid warit, då deß yta war jemnare. Hwilken oerhörd kraft att åstadkomma sådana werkningar! Utan twifwel har en gång månens materia warit i jäsning och ringbergen bildat sig efter samma naturlagar som luftbläsorna.

En hufwudsaklig skilnad mellan jorden och månen är den, att månen saknar watten. Detta synes deraf, att den saknar all atmosfer. Äfwen ringbergens beskaffenhet anthyder ej otydligt att månen är wattentom, ty annars skulle månens fördjupningar fyllas med watten. Man har förr trott sig i månen upptäcka haf, en omständighet, som af sednare forskningar bekräftats wara fullkomligt ogrundad. Genom denna brist på watten uppstår för månen en mängd egendomliga förhållanden: der finnes ej afton- och morgonrodnad, utan dagen framträder och går under med blixtens snabbhet. Der finnes intet regn, ej snö och hagel. Intet moln swäfwar deröfwer, utan himlen är der oupphörligt utbredd i ewig klarhet.

Måste man häraf sluta att månen ej är befolkad? Ingen menniska, efter wåra begrepp om sådana, kan der lefwa; dock kunna wi med säkerhet antaga att månen har sina innewånare. Man måste antaga detta wid betraktande deraf, att Gud ej utan ändamål frambragt något, ej ett blad, ett halmstrå. Månen, så wäl som de öfriga werldskropparne hafwa sålunda utan twifwel sina innewånare, wäsenden af högre, kanske ock af lägre slag än wi. För dessa innewånare i månen erbjuder wår jord utan twifwel ett det präktigaste skådespel, i det att de se densamma tretton gånger större, än månen synes ifrån jorden. De se wäl, i likhet med oß, blott jordens ena sida, men wärlande i särskildta quarter eller så kallade faser.

Ormödlan och Lord Nelson.

I de hetaste delarne af Afrika och Amerika finnes ett slags ormödla, som man der kallar Warnaren (Lacerta Monitor). Denna ödlas förnämsta egenskap är den, att hon upptäcker tillhållet för Krokodilen och Skallerormen och genom ett pipande tillkännagifwer dessa amfibiers närwaro. Påståendet att hon gör det för menniskans skull är en fabel; det sker af fruktan å hennes egen sida. — När Lord Nelson 1781 såsom Kapiten war på expedition till St. Juan, gick han en dag i land och insomnade, trött och utmattad som han war, i sin hängmatta. En ödla af det nämda slaget kröp då pipande öfwer hans ansigte. Så snart infödingarne sågo detta, wäckte de Nelson med ett häftigt skri. Han for upp ur sömnen och warsebles till sin förskräckelse en af de giftigaste af ormarne i denna trakt jemte sig i mattan. Innewånarne tillskrefwo sina gudar denna underbara räddning, och Nelson wann sedan flera fördelar, ansedd som han blef för en gunstling hos deras gudamakter.

Anmälan.

Bland ändamålsenliga medel att befordra bildning bland folket räkna wi med skäl de försök, som göras, att medelst skrifter af populärt och blandadt innehåll bereda den täfsände allmänheten tillfälle att göra bekantskap med ämnen, som ligga inom bildningens område, och att åstadkomma detta på ett sätt, som är lämpligt för hwars och ens fattning, utan att derföre förneka den karakter i hållning och form, som fordras af den mera wetenskapligt underbyggde. Det är naturligt att, i samma mån som de särskilda kunskapsarterna bearbetas och till både omfång och innehåll utwidgas, det måste blifwa swårare för den, som ej uteslutande egnar sig åt det lärda facket, att göra sig hemmastadd ej mindre i dessa kunskapsarters inre utweckling, än i deras praktiska resultater, eller med andra ord: att i egentlig mening följa med sin tid. Man har derföre inom alla bildade länder med fördel bearbetat en litteratur för dagen, som på lättfattligt sätt, i korta populariserade framställningar, utwecklar de ämnen, som åtminstone till någon grad måste inhämtas af hwar och en med något anspråk på bildning. För att så mycket som möjligt gå sjelfwa åskådningen tillhanda och på ett rätt konkret och individuelt sätt underlätta fantasien, har man till terten fogat figurer och illustrationer, ett manér, som öfwer allt, der det ena uppfyllt wetenskapens, det andra konstens fordringar, haft lycka och framgång. Äfwen i Swerige hafwa wi sett wackra försök i denna wäg. Wi behöfwa härwid blott påminna om det på H:r Hjertas förlag i Stockholm utgifna Lördags-Magasinet, som till en wäsentlig del uppfyllde, hwad man af en så beskaffad tidskrift har att wänta.

Det är denna, här uttalade öfwertygelse, som ledt oss på tanken att försöka utgifwandet af Illustreradt Söndags-Magasin. Wårt program, i fall ett sådant, efter de ofwan gjorda anmärkningarne, behöfwes, blir då: wi ämna att medelst populära framställningar från wetenskapens och konstens område skänka wår publik en bildande och underhållande läsning. Wi tänka att med uppmärksamhet följa historiska företeelser, som förtjena särskildt afseende; att öfwer märkwärdiga samtida personer från in- och utlandet lemna biografiska skitser; att göra wåra läsare bekanta med sådane uppfinningar inom industriens och teknikens område, hwilka kunna lämpas för wår tidskrift, såsom populär, och wara af ett allmännare intresse; att lemna rum för smärre noweller och berättelser af moraliskt och estetiskt wärde, o. s. w. För hwarje nummer skall läsaren kunna påräkna ett antal lithografiska teckningar, utförda med noggrannhet och efter konstens fordringar.

Det följer af sig sjelft att wi bannlyse från wårt blad allt politiserande. Icke heller hafwa wi rum för polemik af hwad slag det wara må, i fall man ej så will anse en och annan karrikaturbild, lämplig att på ett anständigt sätt uttala wår dom öfwer det skefwa, falska och löjliga.

För goda bidrag, som meddelas, stanna wi i tacksam förbindelse; detta ej mindre för sådane, som äro affattade i form af text, utan äfwen för teckningar, der de äro af wärde i konstnärligt och seriöst hänseende.

Tidningen, som kommer att utgifwas en gång i weckan, hwarje Söndagsmorgon kl. 8, och i samma format som detta profblad, kostar för fjerdedels år 1 Rdr B:co. Lösa numror säljas mot 8 st. B:co. — Prenumeration kan ske i Götheborg hos Utgifwaren och i landsorten å Postkontoren. De som prenumerera direkte hos Redaktionen få exemplaren kostnadsfritt sig tillsända under korsomslag.

Om de resp. tidningsredaktionerne behaga benäget i sina blad omförmäla wårt företag, stanna wi derföre i särskildt förbindelse.

Undertecknad förläggare answarar för bladets ekonomi och garanterar resp. prenumeranterna deras rätt.

Götheborg i Mars 1847.

C. Petersen,
Lithograf och Boktryckare

Götheborg, C. Petersens Officin, 1847.